

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЕКОНОМІКИ

Анотація. *Стаття присвячена розгляду питання використання інтерактивних технологій, зокрема інтерактивних плакатів, у навчальному процесі під час підготовки майбутніх викладачів економіки, з метою якісного формування необхідних знань з предмету та ефективного використання отриманих вмінь у їх професійній діяльності. У статті описано причини необхідності пошуку та впровадження новітніх інноваційних технологій у навчальний процес; запропоновано загальну структуру розробки інтерактивних плакатів, що надають можливість розробляти допоміжні інтерактивні засоби, що будуть ефективними незалежно від типу занять; зазначено умови, відповідно до яких можуть різнитися складові інтерактивних плакатів. У статті автор висловлює власну думку з приводу необхідності використання інтерактивних плакатів під час викладання економічних дисциплін та їх позитивний вплив на підготовку студентів.*

Ключові слова: *активні технології, електронні плакати, інтерактивні плакати, інтерактивні технології, інформаційні технології, підготовка вчителів економіки, презентація, технології навчання.*

Interactive technologies as effective tools for quality training of future teacher's economy

This article is devoted to the use of interactive technologies, including interactive posters in the learning process during the preparation of future teachers of economy, with a view to forming a quality necessary knowledge on the subject and effective use skills obtained in their careers. This article describes the reasons for the need to search for and introduction of new innovative technologies in the educational process; the general structure of the development of interactive posters that will create the opportunity to develop ancillary interactive tools that will be effective regardless of the type of employment; there conditions under which vary components of interactive posters. The author expresses his own opinion about the need for interactive posters in teaching economic subjects and their positive impact on the training of students.

Key words: *active technologies, digital posters, interactive posters, interactive technology, information technology, economics teacher training, presentation, technology education.*

Постановка проблеми. В епоху швидких змін переорієнтованості освітнього процесу, переходу від традиційних форм і методів навчання до інноваційних з паралельним упровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зумовили значні зміни в підготовці майбутніх учителів, починаючи від їхньої теоретичної підготовки, включаючи застосування їхніх знань у ситуаціях професійного спрямування. Використання застарілих методів під час викладання матеріалу, під час напрацювання набутих вмінь на практичних заняттях та під час перевірки рівня сформованості необхідних знань демонструють низькі показники підготовки студентів до виконання їхніх майбутніх професійних обов'язків. Це зумовлює незацікавленість студентів майбутньою професією та реалізацією себе як педагога, невідповідність їх рівню сучасним вимогам ринку праці та інформаційним змінам, що відбуваються у суспільстві, небажання постійного розвитку, розширення власного педагогічного потенціалу та відсутність умінь самостійно здобувати знання. Досить гостро ця проблема постає під час навчання саме майбутніх

учителів економіки, підготовка яких базується на поєднанні значних об'ємів економічної інформації, що потребує засвоєння та вміння її використовувати у життєвих ситуаціях. Варто звернути увагу, що важливою задачею майбутніх учителів економіки є допомогти учням сформувати знання базових економічних понять та розуміння основних економічних процесів, що панують у сучасному суспільстві.

Отже, на нашу думку, варто урізноманітнити свою роботу використанням новітніх інтерактивних технологій, що допоможуть підготувати сучасних кваліфікованих учителів економіки.

Аналіз попередніх досліджень. Дослідженням питання впровадження інтерактивних технологій у навчальний процес займаються як вітчизняні, так і закордонні вчені (Р. Мертон, Дж. Мід, Дж. Морено, К. Фопель, Т. Шибутані). Багато праць присвячено саме використанню їх під час викладання предметів шкільного курсу (Е. Барбіна, В. Короповская, Б. Ляшенко, Н. Чорней, В. Шевченко). Зокрема, використанню інтерактивних технологій у вищих навчальних закладах значну увагу приділяли В. Беспалько, М. Кларіна, Е. Пехота, Г. Селевко, В. Серикова, С. Сисоєва, а вивченням питання щодо використання інтерактивних плакатів у навчальній діяльності займалися Е. Афірина, А. Асаїнова, А. Сальдіна та ін.

Мета статті полягає у розкритті методики використання інтерактивних плакатів під час підготовки майбутніх учителів економіки та визначенні переваг їх використання в процесі вивчення дисциплін економічного спрямування.

Виклад основного матеріалу. Наразі існує значна кількість інтерактивних технологій, що використовуються вчителями дисциплін різного спрямування з розкриттям особливостей методики їх використання на заняттях, переваг та недоліків їх впровадження в навчальний процес та позитивних результатів отриманих наприкінці вивчення дисциплін. У своїх дослідженнях О. Пометун та Л. Пироженко [3] розглядають інтерактивне навчання як технології, що включають у себе чітко спланований результат навчання, використання окремих інтерактивних методів та прийомів, що забезпечують активний характер взаємодії учасників навчального процесу на засадах співпраці та співтворчості [3, с. 7]. Інтерактивне навчання, як різновид активного, у своїх дослідженнях описують білоруські науковці В. Симоненко та Н. Фомін [4], включаючи, окрім інтерактивних технологій, ще й технології проблемного навчання, технології навчального співробітництва, ігрові та комп'ютерні технології [4, с. 15]. У свою чергу М. Кларін [1] розглядає інтерактивне навчання як спеціально організоване чи стихійне навчання, що засноване на взаємодії між викладачем та учнями [1, с. 12].

На основі цих досліджень можна зробити висновок, що інтерактивне навчання являє собою двосторонню взаємодію між викладачем на студентами, що супроводжується високою активністю протікання навчального процесу, постійною підтримкою уваги та зацікавленості студентів у отриманні нових знань, формуванням ґрунтованих та якісних знань з предметів, а технології та методи такого типу навчання варто використовувати на всіх етапах проведення занять та під час викладання різних типів занять.

Однією з інтерактивних технологій, яку варто використовувати під час підготовки майбутніх учителів економіки є інтерактивні плакати, що являють собою електронні презентації, розроблені в одному з програмних продуктів корпорації Microsoft Office, Microsoft PowerPoint. Як стверджує у своїй праці В. Короповська [2], презентації PowerPoint є надійним помічником при створенні навчальних матеріалів, оскільки є простими у створенні, сама програма має багатий функціональний набір, а заняття проведені з їх використанням є цікавими, інформаційними та осучасненими [2, с. 4]. А якщо, як стверджує В. Шевченко, доповнити інтерактивні плакати музичним супроводом та використати різноманітні сюжети гри, то вони матимуть великий вплив на емоційне сприйняття студентів, а це забезпечить більш глибоке засвоєння навчального матеріалу [5].

Варто наголосити на тому, що інтерактивні плакати відрізняються від звичайних презентацій:

- своєю нелінійністю подання інформації, тобто необхідна інформація отримується в результаті натиснення на певні інтерактивні елементи;
- є багатофункціональними та багаторівневими, так як являють собою опорний конспект, який можна використовувати на етапах вивчення, закріплення та перевірки знань;
- уся інформація розміщена на плакатах чітко структурована та має певну логічну структуру.

В. Штейнберг [6] зазначав, що електронні плакати є укрупненою дидактичною одиницею, дидактичним багатомірним інструментом, де забезпечується багаторівнева робота з певним обсягом інформації [6, с. 20].

Оскільки передбачена багаторівнева робота з плакатами, тоді перед їх розробкою варто визначитись із типом заняття та його етапами, що супроводжуватимуться використанням відповідних плакатів. Так як складові інтерактивних плакатів можуть різнитися, в залежності від:

- мети використання їх у навчальному процесі;
- від цілей, що переслідує викладач під час вивчення тем дисципліни;
- тих знань основних економічних процесів та економічних понять, що необхідно сформувати у студентів з даної теми;
- рівня підготовки майбутніх учителів економіки;
- групової чи індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Після аналізу літературних джерел та розробок учителів-предметників, варто зауважити, що на інтерактивних плакатах зазвичай розміщують теоретичні відомості, історичні довідки, біографічні дані вчених, з метою розширення світогляду учнів, різноманітні формули, довідкові матеріали у вигляді таблиць, різноманітні вправи, що призначені для проведення самостійних робіт, письмових опитувань, контролю сформованих в учнів знань, різноманітні корисні посилання та цікаві факти з теми, що вивчається та ін.

Наведемо приклад загальної структури інтерактивних плакатів, що може використовуватись під час викладання дисциплін економічного спрямування. На нашу думку, інтерактивні плакати варто використовувати з метою:

- зацікавлення студентів темою;
- доступним, логічним та послідовним викладом необхідної інформації;
- зменшення великих об'ємів інформації з теми, виділенням основного;
- покращення розуміння студентами основ банківського кредитування та їх видів для подальшого застосування сформованих знань як у педагогічній діяльності, так і у повсякденному житті;
- акцентування та виділення основних понять теми, що потребують засвоєння і ввійдуть до словника професійної економічної термінології студентів;
- нестандартного проведення заняття, що створить можливість сформувати в студентів необхідні знання та перевірити рівень їх засвоєння на перших етапах навчальної діяльності;
- диференціації навчального процесу та орієнтованості на рівень підготовки майбутніх вчителів економіки;
- формування у студентів необхідних навичок використання комп'ютерних технологій в навчальній діяльності.

Основними складовими інтерактивного плакату з даної теми є:

1. *Центральний слайд*, що об'єднує усі інші слайди плакату і містить основне зображення теми навколо якого розташовані усі інші елементи-об'єкти навчального матеріалу;
2. *Об'єкти плакату* - це кнопки з прикріпленими гіперпосиланнями на наступні слайди. До таких об'єктів належать:
 - 1) Навігація – слайд на якому подається інструкція щодо користування даним інтерактивним плакатом та переміщення по ньому;
 - 2) Цікаві факти – містить відомості, останні новини стосовно даної теми, що пов'язані з життям суспільства;
 - 3) Аудиторія – розкриття теоретичних аспектів даної теми поданих у вигляді опорних схем;
 - 4) Словник – містить перелік основних понять з теми з розкриттям їх значення;
 - 5) Інформаційні джерела – перелік літературних та Web-джерел, що можуть використовувати студенти під час роботи над даною темою;
 - 6) Відомі обличчя – вчені, науковці та цікаві факти з їх біографії, їх здобутки у даній темі;
 - 7) Вислови відомих економістів – відповідно до тематики;
 - 8) Mind map – подання основних відомостей з теми у вигляді схем, опорних конспектів;
 - 9) Перевір себе – містить завдання різноманітного характеру та спрямування, що передбачають як відпрацювання студентами отриманих знань з теми, так і перевірку рівня їх знань. Типи завдань:
 - Проблемні запитання та ситуації;
 - Ситуативні моделі;
 - Тестові завдання;
 - Ребуси, кросворди.

Висновок. Отже, на основі поданої структури інтерактивних плакатів, що призначені для викладання дисциплін економічного спрямування і використовуються у процесі підготовки майбутніх вчителів економіки, можемо зазначити, що інтерактивні плакати є досить ґрунтовними, змістовними, інформативними та структурованими, так як, охоплюють різні напрямки використання знань з тем дисципліни, а розподілення на певні групи великих об'ємів інформації полегшить переміщення по інтерактивних плакатах.

Отже, на нашу думку, подану структуру інтерактивних плакатів можна використовувати з метою пояснення нового матеріалу, з метою організації узагальнення та повторення вивченого матеріалу, перевірки знань студентів з теми та для індивідуальної роботи з невстигаючими студентами.

Розділ 4

Психолого-педагогічні основи впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання і виховання студентів вищих навчальних закладів

Література:

1. Кларин М. В. Интерактивное обучение-инструмент освоения нового опыта/ М. В. Кларин // Педагогика.–2000.– №7.– С.12-19.
2. Короповская В. П. Методика создания интерактивного плаката средствами редактора Power Point (использование интерактивных плакатов в образовательной деятельности): учебно-методическое пособие. – Мурманск: ГАУДПО МО «ИРО», 2015. – с. 44.
3. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібник. – К.: А.С.К., 2004. – с. 192.
4. Симоненко В. Д. Современные педагогические технологии: уч. пособие. – Брянск: БГПУ, 2001. – с. 395.
5. Шевченко В. П. Мистецтво комп'ютерної презентації // Електронний ресурс: www.unicyb.kiev.ua.
6. Штейнберг В. Э. Дидактические многомерные инструменты: теория, методика, практика / В. Э. Штейнберг. – М.: Народное образование, 2002. – с. 304.